

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โดยคณะราษฎรได้ขอพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2475 และต่อมาได้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามฉบับถาวร ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2475 (อมร รักษาสมัย และคณะ. 2543 : 58) หลังจากนั้นก็มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญเรื่อยมา จนในปัจจุบันได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งวางระบบการปกครองตามแนวทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุด แบ่งหลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศออกเป็น 3 หลัก ได้แก่ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจ การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลางตามหลักการรวมอำนาจ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักการแบ่งอำนาจ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ (ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว และคณะ. 2542 : 12)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กล่าวว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ในหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 282-290 ได้แสดงเจตนารมณ์ให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นให้มากที่สุด โดยกำหนดให้รัฐต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายการปกครอง มีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะในการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และรัฐต้องยอมรับสิทธิทางการเมืองของประชาชนในทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวก่อให้เกิดการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งผลให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทเด่นชัดในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งอนุวัติตามมาตรา 284 แห่งรัฐธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ (วุฒิสาร ตันไชย. 2544 : 207-216)

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2543 และรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2543 และ 20 ตุลาคม 2543 ตามลำดับ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2544 จึงนับได้ว่าแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 เป็นแนวทางและจุดเริ่มต้นของพัฒนาการของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง (วุฒิสาร ตันไชย. 2544 : 207 - 216) คณะกรรมการกระจายอำนาจได้กำหนดแนวคิดเป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจพอสรุปได้ดังนี้คือ 1) กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้ยึดหลักด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น และด้านประสิทธิภาพการบริหารท้องถิ่น 2) กำหนดระยะเวลาถ่ายโอนไว้ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 – 2547 ระยะที่ 2 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 – 2549 และระยะที่ 3 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 – 2553 และ 3) กำหนดภารกิจที่จะถ่ายโอนไว้ 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม. 2546 : 44-46)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามหลักการกระจายอำนาจ มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลได้มีโอกาสบริหารจัดการบริการและพัฒนาบริการสาธารณะตามความจำเป็น รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเพื่อการพัฒนาในระบอบปกครองแบบประชาธิปไตย (โกวิทย์ พวงงาม. 2544ค : 3) หรืออาจกล่าวได้ว่าการกระจายอำนาจทำให้ท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น (Clark. 2001 : บทคัดย่อ) การกระจายอำนาจที่ล้มเหลวเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาอื่นๆ (Nyendu. 2000 : บทคัดย่อ) ในเชิงปรัชญาก็เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับหลักแนวคิดที่เรียกว่าบริบททางสังคม (Social context) ที่มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา คนที่อยู่ห่างไกลจากท้องถิ่นหนึ่งย่อมไม่สามารถเข้าใจท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคน

ในท้องถิ่น อีกทั้งยังสอดคล้องและตรงกับความหมายของการกระจายอำนาจ ตามหลักรัฐศาสตร์ ซึ่งหมายถึง การที่

รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยงานการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือมีอำนาจอิสระที่จะดำเนินกิจการ แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงม. 2544ก : 30 - 31)

จากแผนการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการกำหนดแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามารับหน้าที่และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งความสำเร็จของการพัฒนาและการแก้ปัญหาของท้องถิ่นสามารถทำได้โดยการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั่นเอง ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชุมชนเพราะเป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่างๆ ในชุมชน ทราบถึงปัญหาความต้องการที่แท้จริง รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาก็เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2541 : 279) ในเรื่องการถ่ายโอนดังกล่าว มิติที่สำคัญมิใช่มีเพียงหน้าที่ที่ครอบคลุมมากขึ้นและกระทบต่อประชาชนทุกด้าน หากยังหมายถึงอำนาจอิสระหรือดุลยพินิจในการตัดสินใจของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นในบทบาทที่หลากหลาย (อรทัย ก๊กผล. 2547 : 4)

ในช่วงระยะเวลาของการถ่ายโอนภารกิจจากภาครัฐสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการตั้งคำถามว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จริงหรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากมีขนาดเล็กเกินไป อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับความไม่โปร่งใสและความขัดแย้งของผู้บริหาร สถานการณ์ดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพิสูจน์ตนเองด้วยการสร้างผลงานและการบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้นความสามารถทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะและสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนจะเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายเฝ้ามองเพื่อประเมินความสำเร็จของการปกครองส่วนท้องถิ่น (อรทัย ก๊กผล. 2547 : 5)

อย่างไรก็ตามการนำนโยบายการกระจายอำนาจจากรัฐบาลไปสู่ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับประโยชน์ บริการ

สาธารณะที่ดีขึ้นหรือสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้นั้น พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ กฎหมาย วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ฯลฯ (ประยงค์ จันทเต็ง. 2540 : บทคัดย่อ ; นิภาพร วงศ์วานิช. 2546 : บทคัดย่อ) ดังนั้น ในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องอาศัยการรับรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการรับรู้ในเรื่องดังกล่าวจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้นั่นเอง โดยที่ระดับของการรับรู้จะแสดงถึงความสามารถในการนำความรู้ ความจำและความเข้าใจไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล (วารุณี พิมพา. 2545 : 25 - 26 ; อ้างอิงจาก Bloom and Others. 1971. **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning Taxonomy of Education Objectives.** pp. 271 - 273) ทั้งนี้เราจะพบว่า การรับรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ในทำนองเดียวกัน การเรียนรู้ก็มีผลต่อการรับรู้ครั้งใหม่ เนื่องจากความรู้ความจำเดิมจะช่วยให้การแปลความหมาย การรับรู้จึงมีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม เพราะเมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์ พัฒนาเป็นเจตคติ และเกิดเป็นพฤติกรรมตามมาในที่สุด (กันยา สุวรรณแสง. 2532 : 129) ซึ่งพฤติกรรมทุกพฤติกรรมย่อมเกี่ยวข้องกับการรับรู้ (Kemp. 1985 : 10 - 11) การรับรู้เป็นกระบวนการทางด้านความรู้ความเข้าใจ (ปิยรัตน์ พรหมรังสี. 2546 : 22 ; อ้างอิงจาก Moates and Schumacher . 1983 . **1980 Cited in Glover.** p. 26) เป็นกระบวนการทางด้านความคิดและจิตใจมนุษย์ เป็นการแสดงออกถึงความตระหนักในเรื่องต่างๆ ของบุคคลนั้น โดยกระบวนการรับรู้นี้จะทำหน้าที่รวบรวมและแปลความหมายจากข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากภายนอกทางประสาทสัมผัสและความจำ ดังนั้นแล้วถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนมาได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ และในที่สุดผลประโยชน์ก็จะเกิดแก่ประชาชนและประเทศชาติ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 2,556.64 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ซึ่งเกิดจากการที่แม่น้ำไหลพัดพาเอาเศษหิน ดิน ทรายและตะกอนมาทับถมกันเป็นเวลานาน จนกลายเป็นที่ราบอันกว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนาและในอดีตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเคยเป็นราชธานีของไทย จึงทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความหลากหลายทางกายภาพมาก กล่าวคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปโบราณวัตถุ ศาสนสถาน วัฒนธรรมและวิถีชีวิต และยังเป็นแหล่งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ประชากร ณ เดือนธันวาคม พ.ศ.2548 จำนวน 746,919 คน แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 209 ตำบล 1,470 หมู่บ้าน ส่วนราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 24 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 130 แห่ง (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2549 : ออนไลน์) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลักการกระจายอำนาจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาล ทั้งนี้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดและเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถทำให้กระบวนการพัฒนาประสบผลสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ตามรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตย จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลางตามหลักการรวมอำนาจ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักการแบ่งอำนาจ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ มีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งกำหนดแนวคิดเป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจไว้โดยให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามารับหน้าที่จากการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาล ดังนั้นจึงทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยการนำภารกิจที่ถ่ายโอนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในท้องถิ่นของตนเองให้เห็นเป็นรูปธรรมนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามการจะปฏิบัติในเรื่องใดๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยการรับรู้ ซึ่งเกิดจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะปฏิบัติเสียก่อน ทั้งนี้เพราะการรับรู้มีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม เพราะเมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์ พัฒนาเป็นเจตคติ และเกิดเป็นพฤติกรรมตามมาในที่สุดหรือกล่าวอีก

นัยหนึ่งก็คือ การรับรู้นำไปสู่การปฏิบัติได้ ระดับของการรับรู้จะแสดงถึงความสามารถในการนำความรู้ ความจำ และความเข้าใจไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาดังกล่าวถึงการรับรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมหรือให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงนโยบายการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาล และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดหรือรักษาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จาก 16 อำเภอ จำนวน 130 แห่ง (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2549 : ออนไลน์)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดหรือรักษาการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ยามานะ (Yamane, 1973 : 1,089) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 แห่ง และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามจำนวนประชากรของแต่ละอำเภอ และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การรับรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

3.1.1 การปกครองท้องถิ่น

3.1.2 วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.3 โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.4 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

โดยแบ่งการรับรู้ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นเพื่อบริหารและจัดการกิจกรรมในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งกำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้คือ

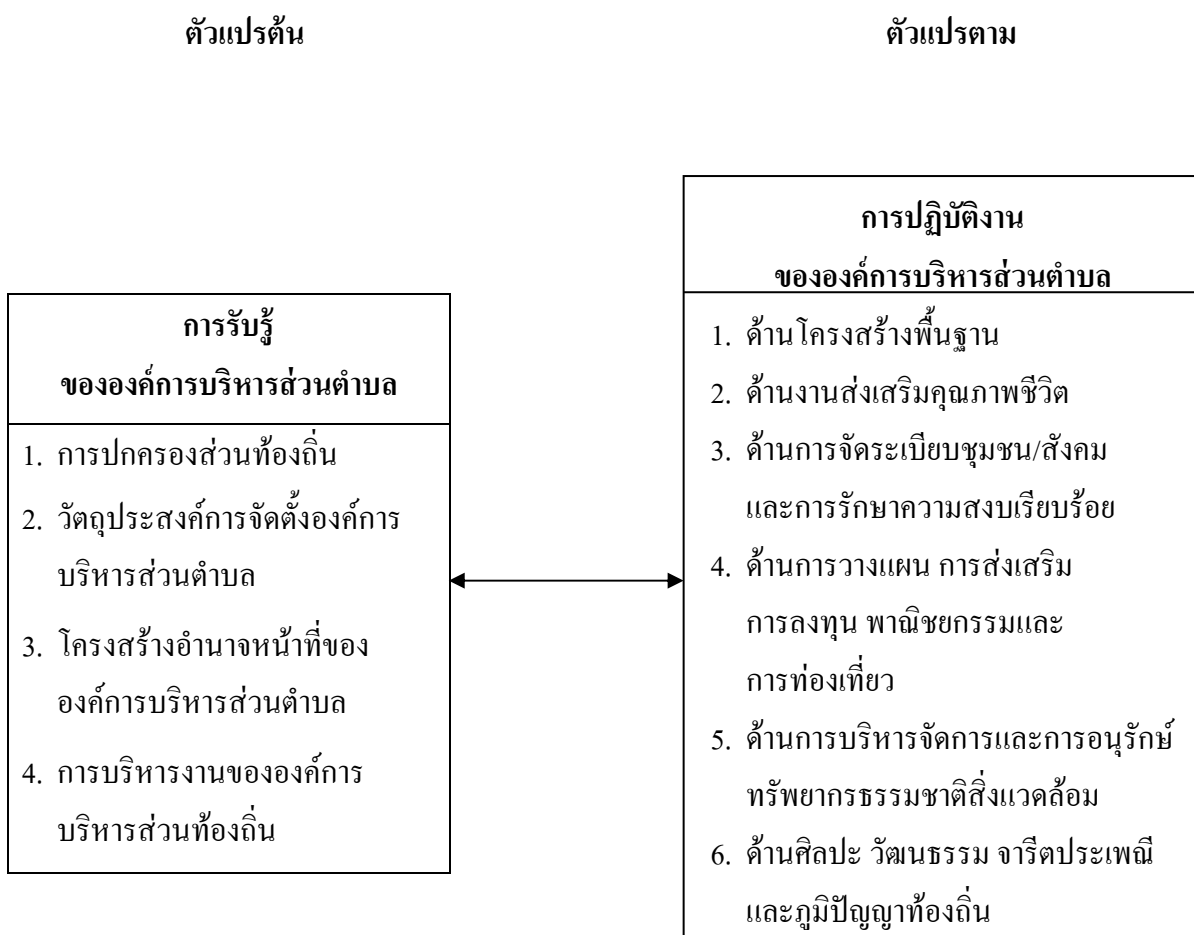
3.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- 3.2.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- 3.2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 3.2.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
- 3.2.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3.2.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดยแบ่งระดับการปฏิบัติงานออกเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

4. กรอบความคิดในการวิจัย

จากเนื้อหาและตัวแปรของการวิจัย สรุปเป็นกรอบความคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงตัวแปรต้นและตัวแปรตามในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการจัดตั้งจากสภาตำบล โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย (ตามนัย มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537) ที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน มีอำนาจที่จะทำกิจกรรมในท้องถิ่นได้ด้วยตัวเอง สามารถตัดสินใจ บริหารงานรวมทั้งจัดเก็บภาษี ภายในท้องถิ่นของตนเองได้

2. การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามที่รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อบริหารและจัดการกิจกรรมในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งกำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้คือ

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การบริหารและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การผังเมือง และการควบคุมอาคาร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษา การสร้าง และปรับปรุงถนนสาธารณะ สะพาน ระบบประปาหมู่บ้าน แหล่งน้ำทางการเกษตร และการจัดให้มีตลาดหรือคูแลตลาดกลาง

2.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง การบริหารและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ งานสวัสดิการสังคมนันทนาการ การศึกษา การสาธารณสุข และการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและที่อยู่อาศัย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ การจัดการศึกษาในระบบ และ/หรือ นอกระบบ การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การป้องกันปัญหาเสพติด และการส่งเสริมสุขภาพ และการออกกำลังกาย

2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง การบริหารและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น

การจัดเวทีประชาคม การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการรักษา ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว หมายถึง การ บริหารและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริม การลงทุน การพาณิชยกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ซึ่งการวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการสำรวจปัญหา และความต้องการของประชาชน การวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดปัญหาและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและพื้นที่ กำหนด รายละเอียดแผนงาน โครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด การนำไป ปฏิบัติเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การประเมินผลการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริม สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากร ในชุมชน และการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม หมายถึง การบริหารและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ และการดูแลรักษา ที่สาธารณะ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล น้ำทิ้งหรือน้ำเสีย การดูแล และสงวนรักษาสถานที่สาธารณะต่างๆ การคุ้มครอง บำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการให้ความรู้ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การบริหาร และจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการดูแล โบราณสถาน โบราณวัตถุ และการจัดการดูแลพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานในกิจกรรมเกี่ยวกับการจัด ให้มีการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ การจัดทำประวัติศาสตร์ ของท้องถิ่นและโบราณสถาน การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีประจำท้องถิ่น การจัด ให้มีกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน และการส่งเสริมและ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และ มากที่สุด

3. การรับรู้ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมี ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจหน้าที่จากส่วนกลางหรือจากรัฐบาล

กฎ ระเบียบ บทบาทหน้าที่ การจัดการหรือการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่งผลหรือเอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการรับรู้ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

3.1 การรับรู้ในเรื่องการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย หลักการ กฎ ระเบียบ นโยบาย รูปแบบ วิธีการปฏิบัติและอำนาจหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 การรับรู้ในเรื่องวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หลักการ บทบาท และการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 การรับรู้ในเรื่องโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ รูปแบบการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 การรับรู้ในเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ รูปแบบในการจัดการ และบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

โดยแบ่งการรับรู้ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

4. การกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่น มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลายๆ ด้านของตนเองซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

การรับรู้ ได้แก่ การรับรู้เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดอบรม สัมมนาหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และนโยบายการถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาลให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สอดคล้องกับภารกิจทั้ง 6 ด้าน
3. เพื่อได้สารสนเทศเกี่ยวกับการรับรู้และการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา